زانكۆ: سەڵاحەددین-هەولێر

كۆلێژ: پەروەردەی بنەڕەتی

بەش: باخچەی منداڵان

قۆناغ: یەكەم- كۆڕسی یەكەم

بابەت: فەلسەفە و بنەماكانی پەروەردە

ناوی مامۆستا: ئەردەلان لەتیف عەبدولقادر

ساڵی خوێندن: 2023-2024

پەرتووکی کۆرس
Course Book

1. ناوی کۆرس	بنـەماکانی پـەروەردە،
2. ناوی مامۆستای	ئەردەلان لەتیف عەبدولقادر
3. بەش/ کۆلێژ	باخچەی منداڵان/ پەروەردەی بنەڕەتی
4. پەیوەندی	ئیمێل: ardalan.abdulqader@su.edu.krd ژمارەی تەلەفۆن 0750 456 12 91
5. سعات و یەکەی خوێندن لە هەفتەدا	3 سعات
6. ژمارەی سعاتی کارکردن لە هەفتەیەک	
7. کۆدی کۆرس	..
8. پرۆفایەلی مامۆستا	• ساڵی ٢٠٠٨ بڕوانامەی بەکالۆریۆس لە زانستە کۆمەڵایەتیەکان بەدەستهێناوە لە کۆلیژی پەروەردەی بنەڕەتی، زانکۆی سەلاحەددین-هەولێر. • ساڵی ٢٠١١ بڕوانامەی ماستەر لە پەروەردەی کۆمەڵایەتی(Social Pedagogy)، بەدەستهێناوە لە کۆلیژی زانستە کۆمەڵایەتی و دەروونیەکان، زانکۆی پەروەردەیی حکومی خارکۆڤ-ئۆکرایینا. • ساڵی ٢٠١٢ دامەزراندن لە کۆلێژی پەروەردەی بنەڕەتی، زانکۆی سەلاحەددین-هەولێر. • ساڵی ٢٠١٢ نازناوی زانستی (مامۆستای یاریدەدەر) لە زانکۆی سەلاحەددین-هەولێر. • ساڵی ٢٠٢٠ بڕوانامەی دکتۆرا لە پسپۆڕی سیاسەتی زانستە پەروەردەییەکان(pedagogical sciences policy)، بەدەستهێناوە لە کۆلێژی زانستە پەروەردەیی و دەروونیەکان، زانکۆی ئەریۆلی حکومی- ڕوسیای فیدڕال. • ساڵی ٢٠٢٠ نازناوی زانستی (مامۆستا) لە زانکۆی سەلاحەددین-هەولێر. • مامۆستا لە بەشی باخچەی منداڵان، کۆلێژی پەروەردەی بنەڕەتی، زانکۆی سەلاحەددین-هەولێر.
9. وشە سەرەکیەکان	چەمکی پەروەردە، فەلسەفەی پەروەردەیی، مێژووی پەروەردە، فێرکردن، پێداگۆگیا، ڕۆشنبیری، کۆمەڵگا، خێزان، قوتابخانە، ڕاگەیاندن، دامەزراوە ئایینیەکان.

10. ناوەرۆكی گشتی كۆرس:

ئامانج لەم کۆرسە ناساندن و باسکردنی پەروەردەیە بەشێوەیەکی گشتی؛ ڕیشەی زمانەوانی وشەی پەروەردە لە زمانی کوردی، عەرەبی و زمانە لاتینیەکان ڕوون دەکەینەوە، باس لە مێژووی پەروەردە و فێرکردن و پێداگۆگیا دەکەین لەگەڵ بۆچوونی بیرمەند و فەیلەسۆفان دەربارەی پەروەردەکردنی مرۆڤ و کارریگەری و کارلێکی پێگەیاندنی نێوان تاک و کۆمەڵگا، هەروەها بەشێوەیەکی گشتی تیشک دەخەینە سەر مێژووی پەروەردە و فێرکردن لە شارستانیەتە دێرینەکان تا دەگات بە دۆخی ئێستای پەروەردە. باسی پەیوەندی نێوان پەروەردە و ڕۆشنبیری و پەروەردە و کۆمەڵگا دەکەین لەگەڵ خستنەڕووی ئەو لایەنانەی کارا و بەشدارن لە پەروەردەکردنی منداڵ و پێگەیاندنی نەوەی داهاتوو بۆ کۆمەڵگا و دەوڵەت. لە کۆتاییدا؛ لایەک دەکەینەوە لە دیارترین ڕابەرە پەروەردەییە جیهانیەکان، پوختەیەک لە تیۆر و بۆچوونەکانیان دەربارەی پەروەردە و فێرکردن باس دەکەین.

11- ئامانەكان لەم کۆڕسە؛

دەرچووانی کۆلێژی پەروەردەی بنەڕەتی لە داهاتوودا پسپۆڕی وەردەگرن لە بەشی جیاواز بەمەبەستی ئامادەکردنیان وەکو مامۆستای قۆناغی خوێندنی بنەڕەتی، بنەما و فەلسەفەی پەروەردەیی بە یەکێک لە بابەتە بنەڕەتیەکانی زانین و بەدەستهێنانی شارەزایی بۆ چۆنیەتی پەروەردەکردنی منداڵ دادەنرێ. چونکە بەهۆیەوە قوتابیان ئاشنای ڕێڕەوی مێژوویی و فەلسەفە و تیۆرەکانی پەروەردە دەبن.

12. دەرئەنجامەكانی فێربوون:

قوتابی بەڕێز؛ وەرگرتنی بابەتەکانی کۆرسی بنەماکانی پەروەردە بە پابەندبوونی ئێوە لە ئامادەبوون و بەشداری لە چالاکیەکان، هەروەها بە زانیاری و سەرنجەکانی ئێوە دەبێتە هۆی:

1- گەشەکردنی لایەنی مەعریفی بەتایبەتی لەخوێندنەوە و بەدواداچوون بۆ سەرچاوەکانی مێژووی پەروەردە و فێرکردن، ئەمەش یارمەتیدەر دەبێ لە ژیانی ڕۆژانە. چونکە پەروەردە هەمێکی گشتیە و پەیوەستە بە هەمووان.

2- لە ڕووی کۆمەڵایەتیەوە دەتوانی سوود وەرگری، ئەگەر حەزی بەدواداچوونی خۆت تەریب بکەی لەگەڵ سەرچاوەکانی فەلسەفەی پەروەردەیی. هەم بۆ مامەڵەکردن لەگەڵ خودیەتی خۆت و چۆنیەتی ڕووانینت بۆ ژیان بەشێوەیێکی گشتی و بۆ داهاتوو بە تایبەتی، هەمیش بنەماکانی پەروەردە یارمەتی زووتر تێگەیشتن دەدات لە زانینی پەیوەندی نێوان ڕووداوەکانی ئێستای کۆمەڵگا و ناسینەوەی میتۆد و شێوازەکانی پەروەردە.

3- لە ڕووی پسپۆڕیەوە وەک مامۆستایێک لە داهاتوو، بنەماکانی پەروەردە و فێرکردن هۆکارێکی سەرەکی دەبن بۆ چۆنیەتی ڕێکخستنی کاری پیشەیی و چۆنیەتی ئاراستەکردنی منداڵ(نەوەی داهاتوو) کە چ کەسایەتێکی بۆ دروستببێ و چ ڕۆڵێک لە ژیانی کۆمەڵایەتی و خودی خۆی بگێڕێ.

13. لیستی سەرچاوە؛

1.هیفا ابو غزاله؛ مدخل الی التربیه، ط3-عمان 1986

2.عمر احمد همشری؛ مدخل الی التربیه، ط1-عمان 2001

3.عبدالله الرشدان؛ المدخل الی التربیه و التعلیم، ط2-عمان 1996

4. ئیبراهیم ناصر؛ زانستی کۆمەڵناسی پەروەردەیی، و. دانا نادر، چ1-هەڵەبجە 2013

5.عەلی ئەکبەر میهر ئارا؛ مێژووی پەروەردە و فێرکردن، و. قادر وریا، چ1-سلێمانی 2005

6.یوسف عوسمان حەمەد؛ تیۆرەکانی پەروەردە و فێرکردن، چ1-هەولێر 2005

14. پێڕستی بابەتەکانی کۆڕس؛

- **مرۆڤ بوونێکی پەروەردەییە،**
- **چەمکی پەروەردە،**
- **ڕیشەی زمانەوانی وشەی پەروەردە،**
- **ڕیشەی فەلسەفی زاراوەی پەروەردە،**
- **فەلسەفەی پەروەردەیی،**
- **پەروەردە چیە؟،**
- **ئامانجی پەروەردە،**
- **پێویستی پەروەردە،**
- **ڕێگاکانی پەروەردە،**
- **پەروەردە و فێرکردن،**
- **پەروەردە و پێداگۆگیا،**
- **پەروەردە لە مێژووودا،**
- **پەروەردە لە کۆمەڵگا دێرینەکان[چین، هیند، میسۆپۆتامیا، میسر، یۆنان، ڕۆما]،**
- **پەروەردەی مەسیحی،**
- **پەروەردەی ئیسلامی،**
- **پەروەردە لە سەدەی بیست،**
- **پەروەردە و کۆمەڵگا**
- **پەروەردە و ڕۆشنبیری،**
- **ناوەندە پەروەردەییەکان[خێزان، قوتابخانە، ڕاگەیاندن، پەرستگا]،**
- **ڕابەرانی پەروەردەی جیهانی؛**
  - **کۆنفۆشیۆس**
  - **ئەبو حامدی غەزالی**
  - **جان جاک ڕۆسۆ**
  - **جۆن لۆک**
  - **پاستالۆزی**
  - **جۆن دیۆی**
  - **ماکەرێنکە**

15. بابەتی پراکتیک؛

هەوڵدەدەین لە کاتی وانەوتنەوەدا بە هێنانەوەی نموونەی زیندوو لە ژیانی ڕۆژانە و ژینگەی کۆمەڵایەتی خۆمانەوە بابەتەکان ڕوونتر و دەوڵەمەند بکەین بەمەبەستی زیاتر تێگەیشتن. هەروەها بەپێی کات دەرفەت بە قوتابیان دەدرێ کە بابەتی ڕۆژ بە شێوەیێکی زانستی بخەنەڕوو بۆ زیاتر فراوانکردنی ئاسۆی بیرکردنەوە و ئەزموونکردنی بابەتە پەروەردەیی و دەروونیەکان.

16. ڕێگا و شێوازی وانەوتنەوە؛

1. ڕێگای وانەی ئامادەکراو.
2. ڕێگای پرسیار و وەڵام.
3. ڕێگای گفتوگۆ.

17. سیستەمی هەڵسەنگاندن؛

یەکەم: (40%) نمرەی کۆشسی کۆڕس؛

1. 20% تاقیکردنەوەی یەکەم
2. 20% تاقیکردنەوەی یەکەم

دووەم: (60%)نمرەی کۆتایی کۆڕس.

18. تاقیکردنەوەکان؛

1. **پرسیاری وتاری**، وەک؛ ناساندن، باسکردن، شیکردنەوە. بۆنموونە؛

- چەمکی(پەروەردە، فێرکردن) بناسێنە؟
- باس لە شێوازی پەروەردەی بەمەبەست بکە؟

2. **پرسیاری بابەتی**، وەک؛ هەڵبژاردن، بۆشایی، ڕاست و هەڵە. بۆنموونە؛

- ئایا مرۆڤ بەهۆی پەروەردەوە فێرە زمان و گۆکردن دەبێت. ڕاستە؟
- گرنگترین ناوەندی پەروەردەیی و فێرکاری ....ە .

[خێزان، پەرستگا، ڕاگەیاندن، قوتابخانە، ڕێکخراوی کۆمەڵایەتی]